

Sławomir Żółkowski, Antoni Smoliński

Gródek, st. 1, gm. Klukowo, woj.
łomżyńskie, AZP 46-81/-

Informator Archeologiczny : badania 29, 66

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Gródek, st. 1
gm. Klukowo, woj. łomżyńskie
AZP 46-81/—

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Łomży

Badania prowadzili mgr mgr Sławomir Żółkowski i Antoni Smoliński. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łomży. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego i wczesnego okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko odkryte zostało przypadkowo przez okolicznych mieszkańców w trakcie eksploracji zwirowni w kwietniu 1995 r. Położone jest na krawędzi doliny rzeki Nurzec, w zachodniej części wsi. Ratownicze badania wykopaliskowe prowadzone od kwietnia do listopada 1995 r. miały na celu przede wszystkim wyeksplorowanie najbardziej zagrożonych partii zwirowni. W trakcie badań założono 13 wykopów o łącznej powierzchni 5 arów. Na cmentarzysku odkryto 67 grobów ciałopalnych kultury przeworskiej. Prawie wyłącznie były to groby jamowe, grobów popielnicowych było zaledwie kilka. Wyróżniono 3 rodzaje grobów:

- groby męskie, charakteryzujące się dużą średnicą (do 2 m) i głębokością ponad 1 m, wypełniskiem utworzonym z intensywnie czarnej, silnie przepalanej ziemi oraz wyposażeniem składającym się z żelaznych grotów oszczepów, fragm. mieczy i ich pochew, umb i imaczy tarczy, noży i oselek kamiennych;
- groby kobiece, znacznie mniejsze i płytsze od męskich, o jasnym (ciemnożółtym lub brązowym) wypełnisku, wyposażone w żelazne szydła, igły i krzesiwa, klucz i okucie szkatułki, sprzączki, szczypczyki, przęśliki oraz ozdoby: brązowe zapinki (rzadko żelazne), a także szpile, zawieszki, klamerkę esowatą oraz nieliczne paciorki szklane. Zarówno w grobach męskich, jak kobiecych w dużej ilości występuje ceramika (całe naczynia oraz ich fragm.);
- płytkie groby z niewielką ilością przepalonych kości i nielicznymi fragm. naczyń glinianych.

Do najbogatszych grobów na cmentarzysku należał grób 1A — popielnicowy, datowany na fazę B₂ okresu wpływów rzymskich, zawierający: zapinkę brązową A 38-39, inkrustowaną na grzebyku srebrnym drutem, zapinkę brązową A 109-110, fragm. zapinki brązowej IV grupy Almgrena, zdobionej kółkami-pochewkami z „wilczymi zębami”, srebrną klamerkę esowatą typu D, żelazne okucie zamka szkatułki wraz z kluczem i sprężyną, nóż żelazny i stopiony paciork szklany. Do interesujących zabytków wyznaczających chronologię cmentarzyska należą: dwie zapinki o konstrukcji środkowolateńskiej i zapinka miseczkowata (obiekt 58) datowane na fazę A₂ młodszego okresu przedrzymskiego, żelazna zapinka typu N z kolistym otworem w pochewce (obiekt 23) — faza A₃, brązowa zapinka trąbkowata typu 5 ze srebrną inkrustacją (obiekt 20) — faza B₁ okresu wpływów rzymskich. Na fazę B₂ okresu wpływów rzymskich datowane są: umbo typu J 7a z kwadratowymi nitami, imacz J 9 prostokątny (ze zniszczonej części cmentarzyska), inkrustowana srebrem żelazna zapinka A 78 (obiekt 16). Generalnie cmentarzysko datować można w przybliżeniu od I w. p. n. e. do I-II w. n. e. Jest ono związane z tzw. wschodnią strefą osadnictwa kultury przeworskiej.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Łomży.
Badania będą kontynuowane.

Janki Dolne, st. 11, gm. Horodło, woj. zamojskie — patrz: neolit